

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

52

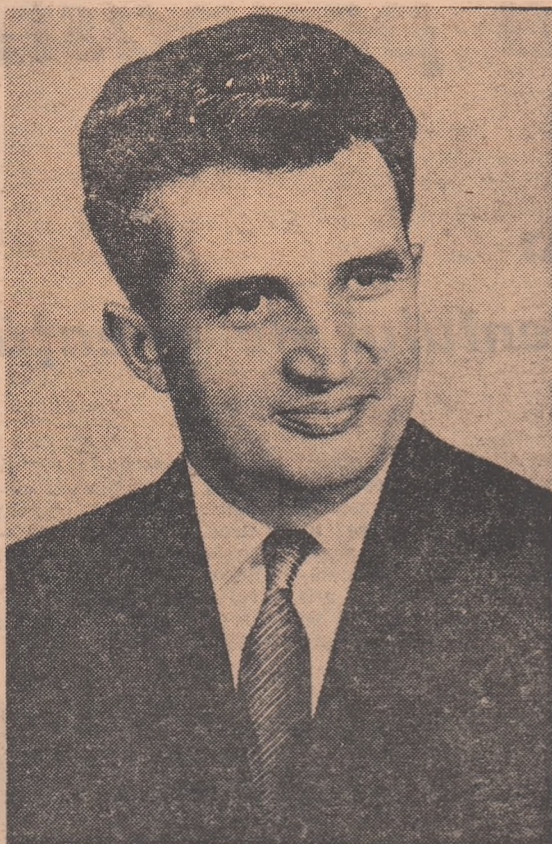
ANUL XXIX
28 DECEMBRIE 1973
(1502)

GLORIE REPUBLICII

Iată-ne din nou la cumpăna dintre două vârste ale timpului; ne despărțim de anul care trece, ne îndreptăm către cel ce vine. O facem cu bucurie în suflete și cu fruntea sus, căci toți laolaltă avem bune temeuri de mândrie și mulțumire. Anul ce pleacă a fost bogat în înfăptuiri, un an ce ne-a apropiat cu încă un pas de împlinirea idealurilor noastre, iar în anul în pragul căruia ne aflăm pășim cu hotărârea fermă de a dobândi noi și importante izbînzii pe calea largă, luminoasă, definită de programul de dezvoltare a României elaborat de partidul nostru comunist.

De mai bine de un sfert de veac identificăm simbolic ajunul unui nou an cu sărbătoarea întemeierii Republicii, eveniment care a însemnat o încununare a luptei seculare a poporului pentru eliberare națională și socială. În anii care au trecut de atunci țara a devenit nemăsurat mai bogată, mai puternică, mai frumoasă. O știm prea bine, industrializarea țării — factorul hotărîtor al progresului general al societății noastre — a asigurat dezvoltarea multilaterală și dinamizarea întregii economii naționale într-o măsură care n-ar fi putut fi nici măcar concepută odinioară. E de ajuns poate să ne amintim că încă în cursul anului trecut am realizat o producție de circa 28 ori mai mare decît în 1947, ceea ce a dus și duce, firește, la o valorificare infinit superioară a potențialului uman și material al țării, la sporierea avuției naționale.

Datorită dezvoltării economico-sociale a țării s-au produs profunde și semnificative mutații în însăși structura socială. În 1947 mai bine de trei sferturi din populație era ocupată în agricultură — și acest lucru arăta cît se poate de elocvent caracterul predominant agrar al țării, faptul că marea majoritate a populației lucra într-o sferă de activitate cu o productivitate scăzută. În anii republicii, cooperativizarea agriculturii a marcat o uriașă schimbare revoluționară în viața satului românesc, în condițiile de muncă, în modul de trai al țărăniimii; aceasta a devenit o clasă nouă, omogenă

și prietenă de nădejde a clasei muncitoare, participantă activă la făurirea noii istorii a României.

Întreaga țară a fost ridicată în acești ani la viață înfloritoare și înseși frumusețile natu-

rale ale peisajului ei au fost amplificate de geniul creator al omului — impunătoare edificii industriale, noi cartiere și orașe cu arhitectură modernă, luminoasă, mii și mii de sate reclădite aproape din temelie. Dar poate că cel mai sugestiv element sintetic care însușește grandioasele transformări care au schimbat fața țării în anii puterii populare este creșterea duratei medii a vieții cu peste 25 de ani față de perioada antebelică. Incît se poate spune, pentru a relua atît de frumoasa, atît de plastică formulare a tovarășului Nicolae Ceaușescu că „fiecare an de republică a sporit cu un an longevitatea populației României“.

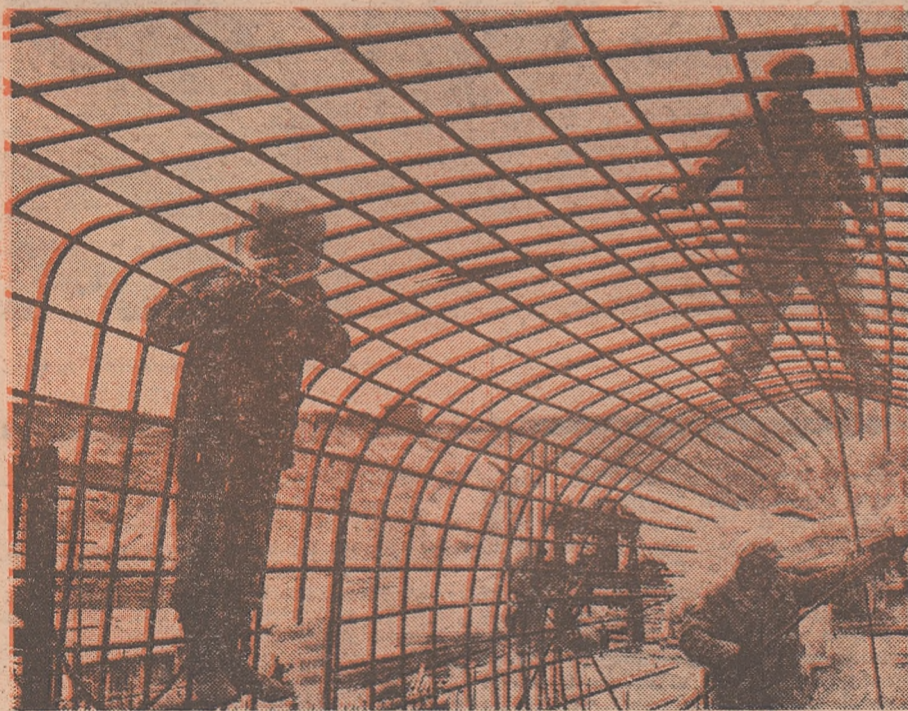
Acestea și multe, multe alte înfăptuiri ne dau garanția că și drumul nostru în viitor va fi un drum falnic, că poporul nostru, în frunte cu gloriosul său partid comunist, va ști să ducă la bun sfîrșit misiunea istorică pe care și-a asumat-o. În aceste zile faste, cînd un suflu înnoitor străbate de la un cap la altul țara, gîndul ni se îndreaptă firesc către tovarășul Nicolae Ceaușescu, eminentul conducător de al cărui nume este indisolubil legat întregul curs al politicii de dezvoltare internă și de modernizare a economiei naționale, de recuperare a decalajului față de țările dezvoltate, de perfecționare continuă a organizării conducerii societății, de creștere a prestigiului și autorității țării pe toate meridianele globului. Sub conducerea sa încercată simțim și mai înmulțite puterile, energiile națiunii în nobila strădanie pentru înfăptuirea mărețelor idealuri ale partidului, pentru propășirea patriei și fericirea poporului, pentru triumful ideilor socialismului și păcii în lume.

Insuflețiți mai puternic decît oricînd de simțămîntul că sîntem participanți la făurirea unei opere fără seamăn, la înălțarea patriei pe locul pe care-l merită, acolo unde îi este destinul, să ne mobilizăm în anul care vine și mai mult energiile, să transpunem în noi și mărețe fapte de muncă dragostea de acest pămînt și de oamenii săi minunați, spre cinstirea patriei, spre gloria Republicii.

AGRICULTURĂ

Indispensabila anhidridă sulfuroasă

Cercetări de ultimă oră afirmă că anhidrida sulfuroasă răspîndită în atmosferă de combustibili industriali este, în concentrație slabă, indispensabilă pentru dezvoltarea plantelor verzi, în special a celor perene. Cultivînd gazon pe 16 eșantioane de sol prelevate din diverse regiuni — într-o încăpăre cu atmosferă controlată care nu conținea anhidridă sulfuroasă, un grup de cercetători a constatat că toți maratorii prezentau simptome care atestau insuficiența sulfurii: colorație slabă, aspect pipernicit (sulfurii favorizează formarea clorofilei și a mai multor proteine și vitamine) etc. Or, aceste simptome nu se manifestau în regiunile de unde proveneau eșantioanele de sol. De aici ipoteza că anhidrida sulfuroasă din atmosferă este aceea care compensează deficitul sulfurii în sol.

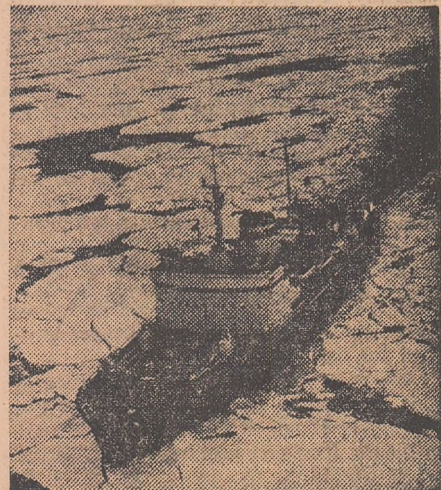
Un canal de 263 de kilometri va îmbunătăți aprovizionarea cu apă a bazinului carbonifer Donbass și va permite irigarea a 165 000 de hectare de pămînt. În fotografie: Montarea stației de pompe a canalului.

Foto: A. Zanara (A.P.N.)

cum au botezat-o vremelnicii ei locuitori. Încheindu-și misiunea, „Vladivostok“ și „Căpitan Kondratiev“, cele două nave care aduseseră expediția și toate cele de trebuință, au ridicat ancora. Pentru cei zece bărbați rămași în urma lor a început aventura derivei prin gheața Arcticii, periculoasa dar totdeauna pasionanta aventură în slujba științei.

Amintim că prima stație în derivă din seria „Polul Nord“ a fost transportată la destinație pe calea aerului în luna mai 1937. Dar următoarele s-au succedat la intervale regulate abia începînd din 1950.

Alături de celelalte expediții organizate de Institutul Arcticii și Antarcticii din Leningrad, stațiile în derivă au modificat fundamental cercetarea Arcticii. Prin intermediul lor au fost descoperite zeci de insule, golfuri, fiorduri, căi maritime și, mai cu seamă, ținutul muntos din adîncuri. Măsurătorile făcute și prelucrarea lor cu mașini electronice au conturat o imagine cu totul nouă a peisajului înghețat. În lipsa lor nu ar fi existat navigația pe Calea maritimă de nord, cea mai periculoasă din lume. Datele obținute de cercetători asupra proprietăților fizico-mecanice ale platoșei de gheață au fur-

24 000 CP îi permit lui „Vladivostok“ să-și croiască drum printre ghețuri

nizat indicații prețioase și pentru construirea spărgătoarelor de gheață. Pe baza lor au căpătat formă, în bazinul cu gheață al institutului, modelele viitorilor coloși care vor croi drum convoaielor de nave comerciale.

Actualitate

Actualitatea actualității
Actualitatea actualității
Actualitatea actualității
Actualitatea actualității
Actualitatea actualității
Actualitatea actualității
Actualitatea actualității

Ipoteza a fost verificată de aceiași cercetători prin cultivarea mai multor varietăți de gazon pe un sol cunoscut pentru insuficiența lui în sulf; o parte din eșantioane căpătau chiar în sol un supliment de sulf; altele au fost cultivate într-o atmosferă cu anhidridă sulfuroasă, în fine altele au fost private de sulf atît pe calea solului, cît și a aerului. Acestea din urmă s-au dezvoltat mult mai slab decît primele: după al treilea tuns cu mașina tulpinile lor erau cu 55% mai scurte decît ale celorlalte care au beneficiat de sulf pe o cale sau alta. Incît respectivii cercetători recomandă acum ca utilă o ușoară încărcare a atmosferei rurale cu anhidridă sulfuroasă. Dar nu uită să adauge și că e nevoie de multă atenție, deoarece coeficientul de anhidridă sulfuroasă trebuie să difere în funcție de sensibilitatea variată a speciilor de plante, de stadiile de creștere și de alți factori din mediul înconjurător.

EXPEDIȚII

„SP — 22“

Elicopterul spărgătorului de gheață „Vladivostok“ a aterizat într-un vîrtej de zăpadă. Dar cînd palele rotorului s-au oprit, pustiul alb s-a cufundat din nou în tăcere. Primii șase membri ai celei de a 22-a expediții „Polul Nord“ au coborît să-și ia în primire „dome-niul“ de 10 km². Instalarea stației de cercetări la 76 de grade latitudine nordică, pe una din nenumăratele „insulițe“ de gheață care plutesc în derivă prin Oceanul Înghețat de Nord, a început cu înălțarea steagului. În câteva zile, în jurul acestuia au apărut mai multe barăci, formînd „Piața Vladivostok“,

FILIPINE

Scrisorile de lemn din Mindoro

Treizeci și șase de milioane de locuitori și șapte mii de insule — spun de obicei despre Filipine plantele turistice. „Șapte mii“ sună, desigur, impresionant, dar trebuie să avem în vedere că nu este vorba numai de insule ca Luzon, cu câteva milioane de locuitori, de uriașa Mindanao sau de Mindoro, cu jungla-i nesfârșită, ci și de mici fișii de uscat fără nume și populație, aproape invizibile chiar pe cea mai amănunțită hartă.

În Filipine, ni se mai spune, se vorbesc 80 de limbi, dar trebuie să menționăm că statistica socotește ca limbă și tagalog — limba oficială a țării — și dialectul tribului tasadai.

Din cele 36 de milioane de filipinezi, patru milioane alcătuiesc, conform datelor oficiale, „minorități culturale“. Dar tocmai aceste patru milioane, care reprezintă numai a noua parte din populație, cuprind imensa varietate de triburi, limbi și culturi care fac din Filipine un adevărat paradis pentru etnografi. Încît este ușor de înțeles de ce în această țară au fost făcute și cele mai senzaționale descoperiri din ultimii ani. După cum nu încetează să se spună, încă mai există încă multe triburi să se oprească, de pildă, asupra manghienilor, care locuiesc în nordul Mindoro. Evident, manghienii nu pot fi puși pe același plan cu tasadaii. Ei nu-și imaginează că sînt singuri pe lume, iar lumea știe de existența lor. Cu toate acestea, în viața și obiceiurile acestei populații există atîtea lucruri de neînțeles, bizare, încît oricum le-ai privi ele ridică un mare număr de întrebări.

Manghienii au, de exemplu, cea mai simplă și, poate, cea mai sigură „poștă“ din lume. Cineva s-ar putea eventual întreba: de ce au nevoie niște oameni primitivi de poștă, atribut necesar unei societăți civilizate? Dar primitivii nu trebuie, oare, să comunice unii cu alții? În plus, manghienii — nu prea numeroși — sînt răspîndiți pe un teritoriu imens, încît de la un sat la altul sînt distanțe care pot fi străbătute în zile sau chiar săptămîni.

Pentru scrisorile lor, manghienii nu folosesc hîrtie, nici plicuri, ca să nu mai vorbim de stilouri, obiecte pe care nu le-au văzut în viața lor, și e puțin probabil că Departamentul poștelor din Manila va izbuti să-i determine să cumpere într-un viitor apropiat fie și un singur timbru poștal. Și totuși, mesajele lor — invitații în vizită, anunțuri despre nașteri și decese, despre vinători izbutite — ajung la timp la adresant. Și numai foarte rareori se întîmplă ca o scrisoare să se piardă.

Manghienii își trimit „scrisori“ pe bambus. Ei taie din tulpini de bambus niște plăcuțe și crestează cu cuțitul pe coaja verde mesajul pe care vor să-l transmită. Apoi, pe partea cealaltă a lemnului scriu adresa. De pildă: „Buscado în Havalay“. Cu alte cuvinte, adresantul e bătrînul Buscado, care trăiește într-o colibă de lemn în satul de pe malul riului Havalay.

„Scrisoarea“ este vîrîtă într-un trunchi de bambus scobit, infipt la vedere pe poteca care duce spre satul Havalay. Primul drumet care merge în direcția respectivă o ia și o duce pînă la cel mai apropiat punct de așezarea indicată în adresă, de unde va fi luată

sigur de alt trecător. Dacă ne putem îngădui o comparație, scrisoarea călătorește, prin metoda autostopului, schimbînd de cîteva ori „mijlocul de deplasare“, înainte de a ajunge la adresă. Întrucît manghienii umblă mult, își ajută bucurioși aproapele, sînt extraordinar de cinstiți și, în plus, se deplasează cu mare viteză, scrisorile pe bambus ajung la destinație mai repede decît în orașe. E adevărat însă

Curînd mesajul va porni spre adresant...

că din cauza acestui procedeu mesajele nu pot fi niciodată secrete. Dar, la drept vorbind, ce ar avea manghienii de ascuns?

Dacă însă cineva găsește lîngă o cascadă (locul de întîlnire preferat al îndrăgostiților manghieni) un fragment de bambus îngrijit tăiat cu un singur cuvînt pe el: „Lasă-l!“ și fără adresă, e clar că scrisoarea nu trebuie atinsă, pentru că adresantul va veni singur să și-o ia.

Acest mod de corespondență pe lemn de bambus este, fără îndoială, o particularitate misterioasă a manghienilor — întrucît nici un alt trib, apropiat sau depărtat, nu comunică în acest fel. Dar, de vreme ce se poartă corespondență, trebuie să existe și scriere. Cum a putut aceasta să apară la o populație atît de înapoiată, care nu știe să numere decît pînă la zece?

Cînd spaniolii au cucerit Filipinele, ei au descoperit că băștinașii aveau scriere; cu toate că ea se deosebea de la trib la trib, avea o origine comună: indiană. Spaniolii, neîntrecuți în stîrpirea a tot ce era „păcătos“, „păgîn“, au început să distrugă și scrierea autohtonă, iar odată cu ea și pe oamenii care o cunoșteau, cu atîta energie, încît curînd scrierea filipineză a dispărut. Pentru totdeauna, se credea. Abia relativ recent s-a stabilit că trei triburi din categoria „minorităților culturale“, care din cauza izolării n-au luat niciodată contact cu spaniolii, iar apoi nici cu americanii, au păstrat o scriere foarte asemănătoare cu cea veche.

Scrierea manghienilor are, afirmă specialiștii, unele trăsături comune cu alfabetul sanscrit.

Dar cum de a ajuns această scriere indiană la înapoiata populație din insula Mindoro? Opiniile etnografilor diferă. Unele ipoteze — mai degrabă foarte depărtate de adevăr — susțin că manghienii ar fi venit în Mindoro, în vremuri imemorabile, din India. Altele cred că ei ar fi fost învățați să scrie și să citească de niște erudiți refugiați în munții din Mindoro din cauza spaniolilor care persecutau străvechea cultură din insulele filipineze. În sfîrșit, unii specialiști înclină să creadă că manghienii s-au aflat cîndva pe o treaptă de dezvoltare mult mai înaltă. Această din urmă ipoteză ar avea și o confirmare: manghienii se împart acum în zece triburi, limba orală a unui trib diferă mult de a celorlalte, dar scrierea (sau mai exact limba scrisă) e înțeleasă de toți manghienii.

O dată pe an în satul Pantagan are loc o întîlnire a tuturor triburilor, la care iau parte aproape toți bărbații. Organizarea tribală a manghienilor nu

pre „indieni albi“, „papuși albi“ etc. circula în diverse regiuni ale globului.

...Și totuși, se știe prea puțin despre viața de astăzi a manghienilor, iar și mai puțin despre trecutul lor.

L. Martinov

PANAMA

Popas la Panama City

„Via Panama!“ anunță companiile aeriene care fac publicitate liniilor lor din emisfera occidentală. Iar călătorii urmează bucurios acest itinerar, întrucît din Panama se poate lua ușor orice avion spre nordul sau sudul continentului ori spre Europa.

Dar Panama nu este numai un nod de linii aeriene. Canalul care a legat Atlanticul de Pacific a scurțat mult și drumurile maritime. Iar pentru continentul american, Panama este un pod care face legătura între cele trei Americi: de Nord, Centrală și de Sud. Pe de altă parte, specialiștii militari consideră Panama punctul strategic-cheie al emisferei occidentale. Comandamentul de sud al armatei S.U.A. are, de exemplu, sediul în zona canalului.

La Panama City este o căldură groznică. Chiar și cei obișnuțiți cu etuva verii tropicale din Cuba suportă greu zăpușeala sufocantă de aici.

Cu toate acestea, la amiază, cînd mercurul din termometre trece de 35° și umiditatea se apropie de 100 la sută, centrul orașului este străbătut de șuvoaie de mașini, iar străzile de pietoni. Căci cei mai mulți panamezi nu obișnuiesc să-și facă siesta, iar ritmul vieții este foarte trepidant.

Unul din cele mai vechi orașe spaniole din Lumea Nouă, Panama City a fost întemeiat în 1519 de spaniolul Pedro Arias de Avila. În limba indienilor cuna, „panama“ înseamnă „loc bogat în pește“. Cît timp a existat „calea regală“, care făcea legătura între cele două țărmuri, orașul a fost un important centru pentru conchistadori. Menținîndu-și în continuare rolul de nod de căi de comunicații, Panama n-a păstrat totuși prea multe lucruri din epoca colonială. Ruinele vechii fortărețe spaniole construite acum cîteva secole pe coasta Pacificului sînt singurul element care amintește de trecutul îndepărtat al țării. La Panama City însă totul datează din secolul nostru.

Prăvăliile de pe Avenida Central sînt tot atîtea săli de muzeu. Ele vînd mărfuri din toată lumea: ultramoderne camere de filmat japoneze și statuete de lemn aduse din Insula Paștelui, piei de cangur, bubu africane. Clienții cu dare de mîin se opresc mai ales la noutățile tehnice. Taxele vamale reduse favorizează comerțul. Încît se spune că fiecare al treilea locuitor din Panama City vinde cîte ceva. Străzile sînt invadate de vînzători de bilete de loterie și de copii, omniprezenți, care încearcă să strecoare trecătorilor gumă de mestecat sau stilouri. Negustorii de banane prăjite servesc pe loc fructe fierbinți...

În timpul vizitei în Panama am (întinut să fac neapărat și un popas în insula San Blas, la indienii cuna. Deși am stat acolo numai o singură zi, programul a fost foarte variat și interesant. Am gustat crevete atunci pescuite, am asistat la un spectacol de dansuri populare și am fost inițiat în istoria folclorului și obiceiurilor indienilor cuna. Gazdele mi-au spus că în golful Panama, în zona care se întinde de-a lungul Insulelor Perlelor, locuitorii mai pescuiesc și acum mîrgăritare. De acolo provine chiar una din „reginele perlelor“ care are 31 de carate.

V. Volkov

— Așa sîntem siguri că nu ne pierdem

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

Pomi de iarnă

Foto: A.P.N.

TREZITA BRUSC

După 20 de ani... de somn!

Spaniola Inez Anez nu mai doarme de douăzeci și opt de ani, în schimb Nadejda Artemievna Lebedin din Dnepropetrovsk abia s-a trezit — mai exact în august — după douăzeci de ani.

Nadejda Lebedin s-a născut în satul Driukivka. A muncit într-un colhoz. Apoi a izbucnit războiul. Soțul i-a murit pe front. După război s-a recăsătorit, iar în 1949 a născut o fetiță. În anul 1954...

— În anul acela — povestește Nadejda Lebedin — mi-era mereu somn. Oriunde mă aflam: la serviciu, pe stradă, la cinema etc. muream de somn. Uneori abia îmi mai tiram picioarele pînă acasă, însă nu puteam să ajung pînă la pat; adormeam direct pe podea. Într-o zi, cînd am început să spăl niște rufe, am simțit că mă lasă puterile. În clipa aceea a intrat soțul, căruia n-am mai apucat să-i spun decît: mor! De atunci...

Nadejda Lebedin avea atunci 35 de ani, iar fetița ei 4 ani și 10 luni.

Timp de cinci ani a fost ținută sub observație într-un spital. Putea să bea lichide și înghițea alimente pasate; făcea mișcări automate din mâini și picioare, dar nu se trezea. Uneori i se introduceau sonde („simțeam o durere pătrunzătoare, și-amintesc dînsa, dar nu puteam să țip“).

Între timp, soțul a decedat. Fetița a fost înscrisă la o școală cu internat, iar Nadejda Lebedin a fost transportată acasă și lăsată în grija mamei ei.

Și au mai trecut alți doisprezece ani. Mama Nadejdei a paralizat și împreună cu fiica ei erau îngrijite de sora Nadejdei. Vara aceasta în august, bătrîna-i mamă a murit. „Nadea, ia-ți rămas bun de la mama!“ i-a spus sora ei. Probabil că hohotele de plîns ale surorii au impresionat-o puternic pe Nadejda, care a început să țipe. Iar a doua zi fata a fost cea dintîi care a observat că mama ei se trezise și plîngea în pat. Primele cuvinte rostite de Nadejda Lebedin după douăzeci de ani au fost:

— A murit mama?

— În timpul somnului — povestește acum Nadejda Lebedin — auzeam multe voci, dar nu puteam să vorbesc. Mi-amintesc de numele asistentelor medicale, Nadea și Klava. De asemenea, țin minte că într-o zi am fost dusă

undeva și, la un moment dat, am simțit un miros de caise. Grozav am dorit și eu atunci să mănînc o caisă!

Între-adevăr, după cum a confirmat medicul care a îngrijit-o, la începutul lunii mai Nadejda a fost dusă pe targă într-o clădire a spitalului unde i se făceau raze Roentgen. Cu acest prilej a străbătut o livadă de cași.

Înainte, Nadejda Lebedin era o femeie trupeșă, dar în cei douăzeci de ani cît a dormit a slăbit mult, tenul i-a căpătat o culoare mai închisă, iar părul a devenit mai negru. Deși a stat întinsă pe spate aproape nemișcată, nu are escare pe corp. La început, pentru că n-a vorbit atîția ani, coardele vocale îi erau atrofiate, dar acum vorbește foarte mult! Iar noaptea se teme să adoarmă ca nu cumva să nu se mai trezească.

De aceea se află internată într-o clinică de neurologie; face gimnastică medicală, masaj și urmează o cură de vitamine pentru a-și reface complet sănătatea.

O REALITATE EVIDENTĂ

Mai înalți decît strămoșii noștri!

Omul modern este mult mai înalt și mai rezistent decît strămoșii săi de acum cîteva secole. Pentru ca afirmația să fie însă cît mai convingătoare, să apelăm la cîteva exemple.

La Viena există o statuie care înfățișează, în mărime naturală, un uriaș de la curtea unui duce austriac din evul mediu. „Uriașul“ de atunci avea însă numai o înălțime de 1,83 m. Sau alt exemplu: impresionantele armuri ale cavalerilor din secolul XVI ar fi strîmte pentru orice contemporan de-al nostru, iar în cele mai mari zale n-ar încăpea nici un ins de statură medie din vremea noastră. În sfîrșit, o mărturie indirectă: pesterile oamenilor preistorici aveau bolțile atît de scunde, încît numai un copil de astăzi ar putea umbra prin ele nestingherit.

Evident, și odinioară erau destui oameni înalți, dar mult, mult mai puțini decît astăzi. Conform unei statistici recente, în momentul de față la fiecare o mie de locuitori ai globului sînt circa cinci oameni mai înalți de 1,90 m. Campioni sînt: turcul Cayanus — 2,83 m, americanul Robert Vollow — 2,70 m, germana Marianne Wede — 2,65 m, finlandezul Wayne Millirine — 2,48 m.

Dacă ar fi să se ia după statura lotului olimpic de baschet al S.U.A., mulți ar putea să creadă, în mod eronat, că cei mai înalți oameni din lume trăiesc acum în această țară. Realitatea este însă alta: statura medie a bărbaților din S.U.A. este de numai 1,74 m, în timp ce a scoțienilor, de pildă, este cu doi centimetri mai mare. Și mai înalți sînt bărbații din Africa ecuatorială, mai exact cei din zona situată la est de fluviul Congo. În ultimul deceniu au crescut sensibil în înălțime și

alte popoare ca: norvegienii, olandezii, francezii. Dar cel mai repede au crescut bulgarii: cu peste 10 centimetri. La Moscova, între 1955 și 1967 statura femeilor a crescut în medie cu un centimetru, iar a bărbaților cu 1,5 cm. Copiii care aveau în 1967 zece ani erau în medie cu șapte centimetri mai înalți decît copiii care avuseseră aceeași vîrstă în 1964.

Tot date privitoare la Uniunea Sovietică arată că copiii și adolescenții ating acum cu doi ani mai devreme decît altădată înălțimea vîrstei lor. Un copil de 13 ani seamănă, de aceea, ca dezvoltare fizică cu un copil de 15 ani de la începutul secolului.

CINE AR FI CREZUT...

Cicloanele trebuie conservate!

Se pare că meteorologii au început să fie îngrijorați de tentativele făcute pentru îmblînzirea cicloanelor. E adevărat, încercările sînt încă timide, dar dacă într-o bună zi ar reuși, remediile — spun acum o seamă de glasuri — ar fi mai primejdioase chiar decît calamitatea.

Între-adevăr, cicloanele tropicale — care distrug în fiecare an culturile de pe suprafețe întinse, case, iar uneori fac chiar victime omenești — contribuie la echilibrul caloric al Terrei.

Ținuturile ecuatoriale sînt, se știe, cel mai puternic încălzite de Soare, ale cărui raze cad acolo perpendicular. Un sistem de schimburi termice cu poliile face ca temperatura să nu crească la ecuator peste limite periculoase. O treime din căldură este evacuată de curenții marini. Restul e preluat de curenții din atmosferă. Cicloanele joacă un rol cît se poate de important.

Cînd deasupra apelor tropicale se formează o zonă de joasă presiune, cicloul pe cale de a lua naștere este alimentat prin evaporarea apei de mare. Această evaporare este accelerată de vînturile care se învîrtesc în sensul acelor de ceas în emisfera sudică și în sens contrar în emisfera nordică. Vaporii de apă, se ridică, se răcesc, se condensează și eliberează căldură în atmosferă. Această căldură întreține, la rîndul ei, evaporarea ș.a.m.d.

Atunci cînd vîntul sporește în intensitate și deplasează cicloul, în atmosferă sînt eliberate cantități uriașe de căldură. S-a calculat că un ciclou „întreținut“ de un vînt cu o viteză de 270 kilometri pe oră ar putea elibera într-o singură zi tot atîta energie cît 400 de bombe de hidrogen de cîte 20 megatone fiecare.

Ce s-ar întîmpla dacă omul ar suprima complet cicloanele? Un meteorolog a imaginat două posibilități, la fel de dramatice: 1) creșterea temperaturii la ecuator, răcirea polilor, extinderea progresivă a zonelor foarte calde și foarte reci în dauna celor temperate unde s-ar concentra toată populația; 2) încălzirea mărilor tropicale pînă la punctul la care ar elibera acest excedent de căldură în supercicloane imposibil de controlat și teribil de devastatoare...

CARE SA FIE CAUZA?

În ghețurile eterne, plus 40 grade C

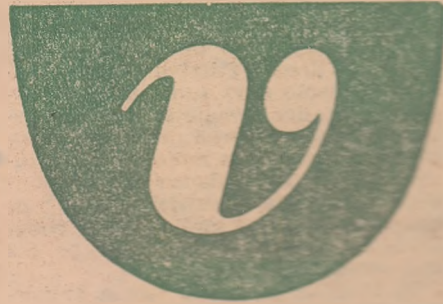
Cartografi sovietici au însemnat recent pe harta contraforturilor septentrionale ale lanțului muntos Tian Șan poziția a șase lacuri, pînă acum necunoscute, descoperite de un grup de exploratori la o altitudine de peste 2000 de metri într-o regiune foarte greu accesibilă.

Dar aceasta n-a fost singura surpriză: apa din cele șase lacuri era supra-saturată cu tot felul de săruri (235 grame pe litru), iar temperatura ei depășea... +40°C, deși pe sute de kilometri jur împrejur nu existau decît ghețurile eterne!

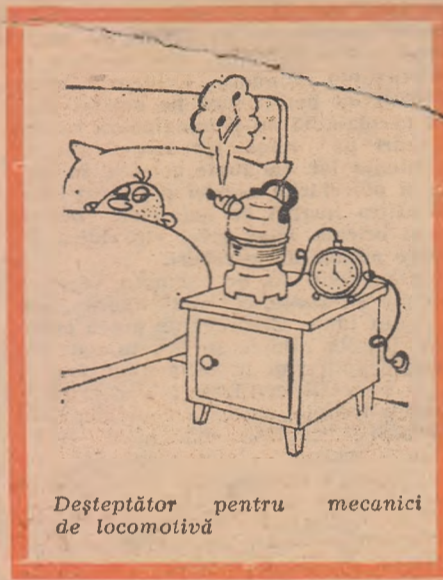
Încît exploratorii s-au întrebat uimiți: care să fie cauza care generează acest fenomen cu totul ieșit din comun?

O expediție ulterioară, alcătuită dintr-un grup de savanți din Kazahstan, a putut stabili că salba de lacuri monta-

... varia ...
... varia varia varia ...
... varia varia varia ...
... varia varia varia varia ...
... varia varia varia varia ...
... varia varia varia varia ...
... varia varia varia varia ...

ne cu apă caldă din Tian Șan sînt de-pusa de-a lungul unei mari țan tero-rică a sonarului. Apa încălzită de soare este călăuzită prin care căldura este în-lăsură, odată cu curenții marini. Dar mai există și o altă sursă: energia compoziției chimice particulare a apă-lacurilor au devenit acumulatori de căldură... etc.

Deșteptător pentru mecanici de locomotivă

IN PLIN MISTER

Un glonte pentru Pelé?

Cineva a tras în fereastra casei lui Pelé, celebrul fotbalist brazilian. Faptul s-a întîmplat acum cîteva zile. Pelé însuși înclină să creadă că n-a fost decît un „glonte rătăcit“; poliția orașului Santos însă este mai puțin optimistă. Mai mult, acest incident îi a-

mintește despre un altul, tot relativ recent, căruia ar fi putut să-i fie victimă Pelé: în curtea vilei sale a fost aruncată o bombă.

Din fericire, ambele neplăceri s-au sfîrșit cu bine. Glontecele tras în fereastră... a ricoșat. Căci, sticla ferestrei este... armată, rezistentă la gloanțe.

„Pelé s-a ascuns de admiratorii lui într-o casă-fortăreață“ scrie un cotidian brazilian care dă și alte amănunte despre reședința „perlei negre“. Vila se află pe un teren foarte întins și este împrejmuțată pe trei laturi de un gard înalt. A patra dă spre ocean. Are plajă, bazin, teren de tenis și chiar... un mic teren de fotbal. Gardul este prevăzut cu un sistem de alarmă, iar toată regiunea din jurul casei este supravegheată prin instalații de televiziune.

„Regele fotbalului“ primește zilnic numeroase scrisori cu amenințări directe. Încît nu-i exclus ca cineva să încercat și mai mult.

— Nu dragă, puștii nu mă deranjează deloc

Desen de V. Tiulenev

CASA PRIETENIEI ROMÂNNO-SOVIETICE — BUCUREȘTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRIILOR DIN PERIOADA
29 decembrie 1973 — 3 ianuarie 1974

Sâmbătă 29 decembrie, ora 19: Seară de folclor: „Creația populară — patrimoniu al culturii naționale”. Participă: dr. Alexandru Amzulescu, șef de secție la Institutul de etnografie și folclor; Alexandru Tiberiu, șef de sector la Institutul de etnografie și folclor. Discuția va fi condusă de prof. dr. Romulus Vulea-nescu, șef de secție la Institutul de etnografie și folclor. Urmează filmul documentar „De Anul Nou” și un film artistic.

Duminică 30 decembrie, ora 10.30: Manifestare pentru tineret. Conferința: „Semnificația umană și socială a moralei”. Va vorbi dr. Leon Toța, cercetător științific principal la Institutul de științe pedagogice. Urmează filmul documentar „O carte de vizită” și un film artistic.

Ora 19: Festivalul de poezie „Patrie, partid, socialism”. Cuvînt introductiv: Vlaicu Barna, scriitor. Își dau concursul actorii: Ileana Predescu, Cella Dima, Nicolae Braconir, Fory Eterle, artiști emeriți. Urmează un film artistic.

Mai 1 ianuarie 1974, ora 19: Ciclul: „Societatea românească într-o nouă etapă de dezvoltare”. În dezbateri „Înfăptuirea obiectivelor economice și sociale în primii trei ani ai cincinalului”. Va vorbi conf. univ. dr. Ion Răvar, director general adjunct al Direcției centrale de statistică. „Planul național unic de dezvoltare a României în anul 1974”. Va vorbi prof. univ. dr. Ion Blaga. „Bugetul de stat pe anul 1974”. Va vorbi conf. univ. dr. Armand Poper, director în Ministerul de Finanțe. Urmează filmul documentar „Cutezanța” și un film artistic.

Cititori!

În fiecare casă

revista „ALBINA“

săptămînal cu o bogată informație din domeniul culturii, științei, educației și artei.

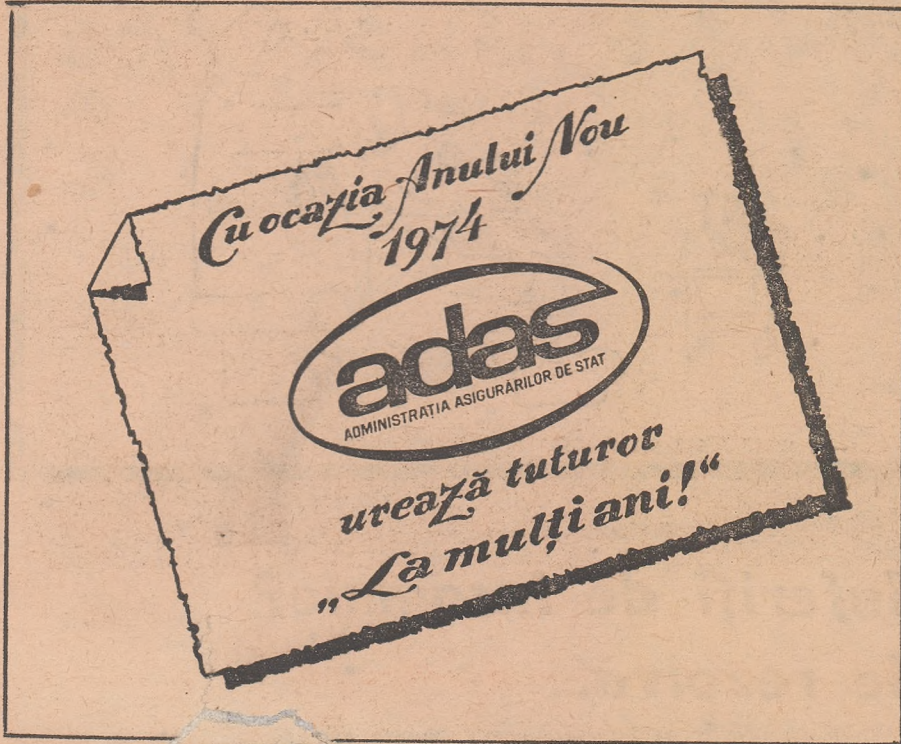
Revista vă oferă sfaturi medicale, de arhitectură, gospodărești, răspunsuri la întrebările dv.

Abonamentele se fac prin factorii poștali, difuzorii procentuali, oficiile și agențiile poștale.

**DIN MARILE CARTIERE
DIRECT LA MUNTE!**

Pentru amatorii de schi și pentru cei ce apreciază farmecul montan în haină albă, **INTREPRINDEREA DE TURISM, HOTELURI ȘI RESTAURANTE — BUCUREȘTI** organizează excursii cu autocarele pe itinerarele:

- 1. BUCUREȘTI — SINAIA — PREDEAL**
cu plecarea din cartierele:
TITAN — Complexul A 9 — restaurantul Miniș
BUCUREȘTI — Bd. Metalurgiei — centrala telefonică
FLOREASCA — Bd. Constructorilor — intersecția cu șoseaua
DRUMUL TABEREI — Giulești — complexul comercial
GRIVIȚA — Str. Clinka — Oficiul P.T.T.R. nr. 30
PLAȚA PALATULUI R.S.R. — Cinematograful Favorit
— Calea Griviței — intersecția cu Bd. 1 Mai —
— restaurantul Grivița
— Restaurantul Cina
Costul excursiei — 67 lei
 - 2. BUCUREȘTI — SINAIA — PREDEAL — POIANA BRAȘOV**
cu plecarea din cartierele:
DRUMUL TABEREI — Cinematograful Favorit
PLAȚA PALATULUI R.S.R. — Restaurantul Cina
Costul excursiei — 77 lei
 - 3. BUCUREȘTI — PITEȘTI — CIMPULUNG — MUSCEL — CABANA VOINA**
cu plecarea din:
PLAȚA PALATULUI R.S.R. — Restaurantul Cina
Costul excursiei — 77 lei
 - 4. BUCUREȘTI — VALENI — CHEIA**
cu plecarea din:
PLAȚA PALATULUI R.S.R. — Restaurantul Cina
Costul excursiei — 65 lei
- IMPORTANT:** Plecărilor au loc în fiecare duminică la ora 7.00, iar în costul biletului, care se achită **DIRECT LA AUTOCAR**, este inclus și dejunul.
- EXCURSII CU TRENUL PE ITINERARUL:**
- BUCUREȘTI — SINAIA — BUȘTENI — PREDEAL** — de o zi, cu plecări în fiecare duminică din:
— Gara de Nord la ora 5,12
— Gara Basarab la ora 8,00
Costul excursiei — 38 lei
 - BUCUREȘTI — SINAIA — BUȘTENI — PREDEAL** — de o zi jumătate, cu plecarea în fiecare sîmbătă din:
Gara de Nord la ora 14,58
Costul excursiei — 87 lei
- INFORMAȚII SUPLIMENTARE**
— la Filialele de turism din Calea Victoriei nr. 100 și Bd. Republicii nr. 68
— telefon 15.74.11 și 14.08.00.

Suma

Cadourilor

CADOURI CU SUCCES ASIGURAT:

CONFECȚII

ÎNCĂLȚĂMI

**LOCURI DE ODIHNĂ ȘI
PENTRU TRIMESTRU**

Filialele de turism din București, bd. Republicii, oferă locuri de odihnă și tratament în numeroase stațiuni:
— pentru odihnă: Bușteni, Borsec, Lacu Rosu, Poiana Brașov, Sinaia, precum și în noua stațiune Balneară; — pentru tratament: Borsec, Bazna, Buziaș, Eforie Nord, Pucioasa, 1 Mai, Mangalia, Oena, Săcuz, georz, Olănești, Slănic-Moldova, la care se adaugă și stațiunile jud. Covasna, pentru nevroză; Vața — județul Vâlcele — județul Covasna, pentru boli de inimă.

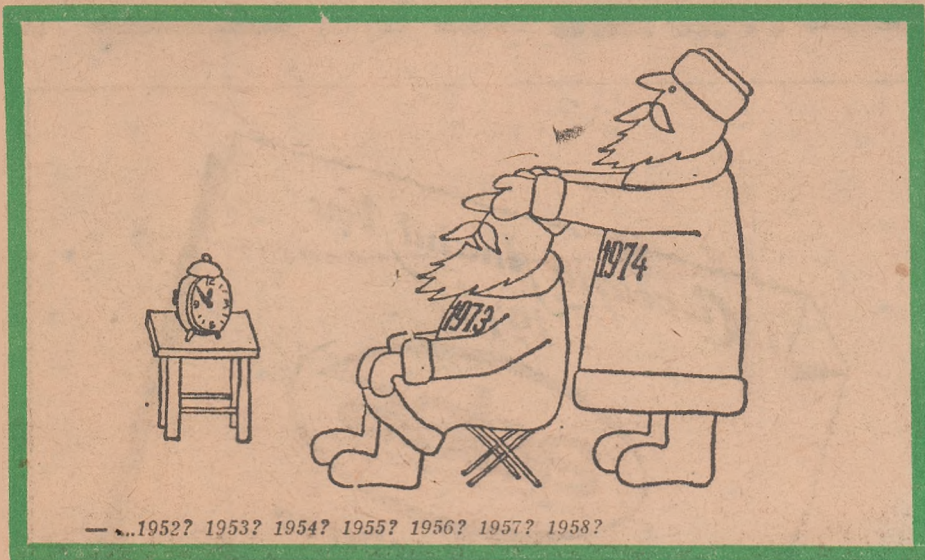
INFORMAȚII SUPLIMENTARE ȘI REȚINEREA
se pot face la filialele de mai sus și restaurante — București, precum și în celelalte stațiuni.

**UN CONCELIU PLĂCUT
LA HANURILE
COOPERATELE
DE CONSUM!**

Doriți să vă bucurați din plin de farmecul iernii, să petreceți zile de adevărată recreere într-un decor pitoresc? Vă reamintim că numeroasele hanuri, moteluri și cabane ale cooperăției de consum, situate pe principalele trasee turistice, sînt gazde ospitaliere. Ele vă oferă camere confortabile, cu încălzire, restaurante unde puteți servi preparate culinare specifice și băuturi selecționate.

Și în anotimpul alb puteți petrece un concediu plăcut la:

- Hanul Bran — județul Brașov
- Hanul Valea Ursului — la 8 km de Pitești
- Hanul Rucăr — județul Argeș
- Hanul Horezu — județul Vâlcea
- Hanul Ursul Negru — la Sovata, județul Mureș
- Casa Arcașului — la Tg. Neamț
- Hanul Agapia — județul Neamț
- Hanul Drăguseni — județul Suceava
- Motelul Ilișești — județul Suceava
- Hanul Cheia și Complexul turistic Slănic — județul Prahova

Suferiți de insomnie? Se rezolvă...

Vitali Sergheevici se întorsese cam tîrziu de la onomastica unui prieten. Încercînd să-și mențină echilibrul, tot mai se îndrepta grăbiți din camera vecină,

— Nu dorm!

Vitali Sergheevici s-a oprit brusc, a oftat și, abia crăpînd ușa de la camera soției, a șoptit plin de grijă:

— Ai insomnie, scumpo? Nu-i nimic. Se rezolvă. Știi, tocmai l-am cunoscut pe directorul bazei de aprovizionare cu medicamente. Mi-a dat și numărul lui de telefon. Îți dai seama? Orice medicament! Contra insomniei? Se aranjează... Contra tusei? La fel... Apropo, cum te mai simți?

— Bine. Dar păstrează pentru altă ocazie cunoștința asta. Cine știe cînd o să avem nevoie?

— Da, dar dacă nu-i amintesc nimic de mine, pe urmă o să fie prea tîrziu. O să mă uite.

— Ai dreptate. Dar ce să facem dacă nu ne trebuie nimic... Ia stai puțin, să o sun pe mama. Parcă se văita de ceva...

— Ah!, a răspuns imediat soacra de la celălalt capăt al firului, aici e Vitali. Doarme și visează că sîr-bolnavă. Degeaba! Spune-i că nu-merge!

— Ba o să-mi meargă, o să-mi meargă, a bolborosit întărit Vitali Sergheevici. După care s-a adresat puștiiului:

— Mi se pare că strănuți, i-a spus el ameninșîndu-l cu degetul. Ce, ai răcit?

— N-am nimic, a răspuns băiatul.

— Cum nimic, cînd îți spun că îți s-a înroșit nasul? Guturai alergic...! Spune repede!

— Lasă copilul în pace, a intervenit împăciuitoare mama. N-are nimic la nas. Cel mult îi miroase a examene. Mai bine te-ai ocupa mai mult de dînsul.

— Ei, asta-i acuma. Se descurcă el și singur. Medicamente însă... De orice fel... Dar pentru cine, pentru cine să

medica-
... era să-
e îmbol-
tar obra-
ănătate.
ali Ser-
dării, a
mîinile

... însă t...
... Colegii, soție
... făceau forme
... jii pensionarilor trăda
... Dar într-o zi, tocma
... gheevici ajunsese la ca
... oftat adînc și s-a ap
... de șale.

Venit imediat, docto
... unghia lungă și grațioasă.
... vertebrală a bolnavului,
... surd, l-a înșepat cu un ac
... dus pe gînduri:

— M-da. Ți-ar trebui
... Și nici un masaj n-ar str
... mai bine ar fi o cataplas
... iute. Numai că se găse
... Ce bucurie l-a inur
... gheevici... A zîmbi
... ochi semnificati
... care, plin de
... ceptorul:

— Salut, Vitali Sergheevici.
... Am c... În dumneata
... mi... O cataplasma... Ce

... cataplasma?
... iute.
... de s-o iau? Ardei iute însă,
... ere. Aș putea să-ți fac rost chiar
... hrean, dar cataplasma... De a-
... oape o lună nu mai sint director la
... medicamente. Acum lucrez la o bază
... de aprovizionare cu legume.

Lui Vitali Sergheevici i s-au tăiat pi-
... cioarele.

Noroc că valeriana s-a găsit
... imediat — asta se vinde la toate far-
... maciile.

I. Zolotarev

Cirna

Ieri am avut o discuție cu fiul meu. După ora locală era patru după-a-miază.

Tocmai se întorsese de la institut, exact după ce o vecină îmi povestise ceva foarte important.

L-am bătut pe umeri și i-am spus:
— Ei, băiete, ți-a venit sorocul!
Dar el m-a privit nedumerit și m-a întrebat:

— Ce te-a apucat, babacule?
— Pe mine ce să m-apuce, i-am zis,
mic. Sau dacă m-a apucat, apoi a ost cîndva, demult. Dar pe tine să ții că te-am văzut cu ochii mei ieșind într-o cofetărie la braț cu frumoasa Iadjilovici!

Băiatul a devenit dintr-o dată foarte erios. Apoi a căzut pe gînduri și a rămas multă vreme așa.

— A! a izbucnit apoi tot el. Ai reptate; am invitat-o într-o zi pe یرna la o înghețată.

— Cum ai spus? Cirnaa?
— Da. Păi toți îi spunem cirna și nu se supără deloc.

Profund indignat, i-am reproșat:
— Ascultă, nu ți-e rușine să vorbești așa de o fată? Unde ai învățat să vorbești așa?

— Tată, vād că trebuie să te pun în seamă! Află că atunci cînd îi spun „cirna mea!“ e pur și simplu încîntată. Și-apoi are nasul cîrn.

Am simțit că mă cuprinde o furie parbă:

— Așa-mi răsplătești truda cu care te-am crescut? Și-apoi te-ai gîndit al cui e nasul despre care ai avut neobrăzarea să spui că e cîrn?

— Al ei.

— Dar te-ai gîndit și la ce-i esențial?

— La esențialul nasului?

— Nu, la problema pe care o ridică nasul ăsta. Știi cine-i în spatele lui? Să-ți spun eu: tu habar n-ai! Pentru că, dacă ai fi știut, ai fi spus că e unul din cele mai frumoase nasuri din lume. Ce tot clipești așa, ca un prost?

Știi ce e tatăl „cirnei“?... Directorul unui institut științific. Deputat! Și pe deasupra și membru corespondent al Academiei de Științe. Mă uit la tine și nu pot să înțeleg cum un om de 22 de ani, un om în toată firea, să nu înțeleagă ce perspective se deschid în fața ginerelei tovarășului Hadjilovici?

— Îi spui cirna, dar vezi ca într-o zi să nu-ți spună dînsa „Adio!“

În sfîrșit, am văzut bucuros că cuvintele mele avuseseră efectul scontat: băiatul s-a roșit pînă în virful urechilor și mi-a spus cu un glas tremurînd:

— În primul rînd, problema asta mă interesează personal...

— Care problemă?

— Cine o să-mi fie socrul!

— Îți mulțumesc, băiete. Și în al doilea rînd?

— În al doilea rînd, trebuie să te anunț că tovarășul Hadjilovici e cizmar.

— Cee? Cum îndrăznești să vorbești așa?

— Ți-am spus ce-i tatăl ei. Repet: e cizmar și lucrează la Atelierul de reparat încălțăminte care se află în colțul străzii.

Evident, mi-am ieșit din sărite:
— Ascultă neisprăvitule, cum poți să înțelegi, deși îți vorbesc de... e timpul să încetezi cu... cofetării și să n-o mai... țată pe proasta aia...

I. Bonovski

Marile exemple

Băia...
... siune p...
... menilor

Într-o...
... jos din p...
... început să-și facă
... lecțiile aco... in capul oaselor.

Cînd i-am atras atenția, mi-a răspuns:
— Pușkin și-a scris în pat cele mai frumoase opere. Vreau să-i urmez exemplul. Ești contra, tată?

Evident, nu puteam să am nimic contra, preferam să-l imite pe Pușkin decît pe Iura, pușlamaua cu plete de pe strada noastră.

După vreo opt zile, cînd să ne așezăm la masă, băiatul a cerut vin.

— Magellan bea totdeauna jumătate de litru de vin la masă. O spune ulti-

mul număr din „Znanie-sila“ (Știința — o forță).

Sînt ferm convins că știința e o mare forță, încît, fără să mai obiectez ceva, am coborît în stradă și am luat niște bere... Oricum, mai bine Magellan decît Iura.

După alte cîteva zile, băiatul a venit acasă cu o pipă.

— Newton fuma totdeauna o pipă înainte de a face o descoperire. Tăticule, ia-mi și mie tutun!

— Cine ți-a mai spus și asta?
— La școală, profesorul de fizică.

„Te pomenești că Iura fumează“, mi-am spus în gînd. Totuși i-am cumpărat tutun.

Însă cînd băiatul mi-a povestit că a auzit la radio că Mozart se ducea zilnic la cinema, m-am dus glonț la bibliotecă să mă conving.

La întoarcerea acasă, spumegînd de furie, mi-am găsit băiatul pe pat, sorbind dintr-un pahar cu vin și trăgînd din pipă.

— Ei, ia școală de-acolo! Caruso spăla vasele de trei ori pe zi — așa că treci la bucătărie.

— Unde-ai auzit asta? m-a întrebat neîncrezător băiatul.

— La conferința candidatului în științe Publikov, membru activ al societății „Znanie“ — i-am tăiat-o scurt.

Iar cînd băiatul s-a întors din bu-

• umor •
r umor umor u,
r umor umor umor u,
umor umor umor umor u,
ior umor umor umor u,
umor umor umor umor u,
nor umor umor umor um,
r umor umor umor umor u,
mor umor umor umor umo

cătărie, am continuat pe un ton la fel de categoric:

— Maestrul sportului Bant...
... în fiecare zi gunoiul, s-a...
... siunea de sport...

Acum băiatul...
... imite celebr...
... Iura și...
... bine...

Andrei

— Noi...
... prin mînte nu...
... Desen de I. Șcerbakov

Răspuns la toate!

— De ce plînge așa frățiorul tău?
— Păi cum să nu plîngă? Dacă tu n-ai avea nici păr, nici dinți, nu te-ai putea ține pe picioare și mîinile nu te-ar asculta, n-ai plînge?

— E drept să pedepsești pe cine pentru un lucru pe care nu l-a făcut?
— Bineînțeles că nu.

— Și totuși profesorul m-a pedepsit astăzi pentru un exercițiu pe care nu l-am făcut...

— Azi nu te duci la inot; te doare stomacul.
— Nu-i nimic, mămico, am să inot pe spate.

Mama își povătuiește băiatul:
— Și apoi ține seama că, fiind po-
... liticos, nimeni n-a pierdut niciodată
... nimic.

— Dar locul în autobuz?

— Știi, mamă, nimeni n-a putut răs-
... pune astăzi la o întrebare a profeso-
... rului.

— Dar ce a întrebat?
— Cine a spart fereastra.

— Așa se citesc cărțile? Sărînd pes-
... te pagini?
— Dar e o carte cu spioni. Vreau
... să-i prind mai repede.

— Îți amintești, tăticule, că mi-ai
... povestit odată că la școală aveai note
... proaste...

— Și de ce ți-ai amintit așa, deodată
... de asta?
— Mă gîndeam că istoria se repetă